اخبار

در قالب یک اثر بی‌کلام؛ «تنها و صحرا» منتشر شد

شنیدن هم نشینی سنتور و تمبک

«تنها و صحرا» عنوان یکی از تازه‌ترین آلبوم‌های منتشر شده در بازار موسیقی است که طی روزهای اخیر با هنرمندی محمدرضا عطار و صادق شریعتی در قالب یک اثر بی‌کلام پیش روی مخاطبان قرار گرفت.

به گزارش مهر، آلبوم «تنها و صحرا» یکی از تازه ترین مجموعه های منتشر شده در فرآیند تولید و فروش محصولات موسیقایی است که با نوازندگی سنتور محمدرضا عطار و نوازندگی تمبک صادق شریعتی در قالب یک اثر بی کلام منتشر شده است.

«تنها و صحرا»، «تک نوازی سنتور»، «جان من»، «داد»، «دست افشان»، «ناگهان خاموش»، «محاط»، «وهم» قطعاتی هستند که در این آلبوم گنجانده شده اند. محمدرضا عطار از جمله هنرمندانی است که فراگیری سنتور را نزد هنرمندانی چون سعید نیاکوثری، امین رهایی و رضا صلاحی آغاز کرد و در دانشگاه نیز از آموزه های مسیح افقه بهره مند شد. کسب مقام های متعدد در جشنواره های کشوری و استانی و همکاری با گروه‌های مطرح موسیقی کشورمان در قالب آلبوم و کنسرت از جمله فعالیت های موسیقایی عطار در حوزه اجرایی محسوب می شود. این هنرمند در سی امین جشنواره موسیقی فجر به همراه گروه «هم نوازان ایران» در بخش موسیقی کلاسیک ایرانی موفق به کسب مقام اول شد. صادق شریعتی هم از جمله هنرمندان فعال عرصه تمبک نوازی است که که فراگیری تمبک را نزد هنرمندانی چون علیرضا کواری و نوید افقه آغاز و دوره های مبانی درک ریتم را هم طی کرد. این در حالی است ک اجراهای متعدد با گروه کوبه ای «مهر»، گروه «بامداد»، گروه «باران» و ارکستر معاصر پارس از جمله فعالیت های این هنرمند محسوب می شود. وی در جریان برگزاری جشنواره تولیدات هنری آموزشگاه های سراسر کشور رتبه نخست را کسب کرد. این هنرمند در سال ۱۳۸۹ طرح ساخت سازهای پلیمری را به عنوان اختراع ثبت کرد که نتیجه آن ساخت تمبک پلیمری است که تاکنون اجراها و ضبط های گوناگونی با این ساز انجام گرفته است.

نشر آموت با ۱۸۰ عنوان به نمایشگاه کتاب می‌آید

نشر آموت با بیش از ۱۸۰ عنوان کتاب در سی و پنجمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران حضور پیدا می‌کند.

به گزارش مهر، مسؤولان و دست‌اندرکاران نشر آموت می‌گویند این‌ناشر در سی و پنجمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران با بیش از ۱۸۰ عنوان کتاب حضور دارد.

به گفته یوسف علیخانی مدیر نشر آموت، این‌ناشر از زمان سی و چهارمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران تا دوره جدید این رویداد ۲۰ عنوان جدید منتشر کرده که در سی و پنجمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران عرضه می‌شوند.

۳ فیلم آماده اکران شد

در جدیدترین جلسه شورای صنفی نمایش، قرارداد اکران، ۳ فیلم ثبت شد.

چهارمین جلسه شورای صنفی نمایش روز یکشنبه ۹ اردیبهشت در خانه سینما برگزار شد، شورا بعد از بررسی درخواست ها و موارد مطرح شده، قرارداد سه فیلم را ثبت کرد:

- فیلم سینمایی «تاوان» به کارگردانی رامین سهراب زاده و تهیه کنندگی محسن صرافی به سرگروهی پردیس سینمایی هنرشهر آفتاب شیراز
- فیلم سینمایی «نیلگون» به کارگردانی حسین سهیلی زاده و تهیه کنندگی ایرج محمدی با پخش «رسانه فیلمسازان مولود» به سرگروهی سینما فرهنگ
- فیلم سینمایی «قلهک» به کارگردانی و تهیه کنندگی مصطفی شایسته با پخش «هدایت فیلم» به سرگروهی پردیس سینمایی ملت

همچنین مقرر گردید اکران فیلم های سینمایی «تاوان» و «نیلگون» از ۱۹ اردیبهشت در سینماهای سراسر کشور آغاز شود.

در اثر تصاعد ترکیباتِ نیتروژنی شرکت‌های پتروشیمی رخ می‌دهد

مرگ خاموش تخت‌جمشید و بیستون

گروه فرهنگ و هنر - تخریب کتیبه‌های دو محوطه جهانی تخت‌جمشید و بیستون بر اثر فعالیت شرکت‌های پتروشیمی مرودشت و بیستون و تصاعد گازهایی با ترکیبات نیتروژنی، درحالی رقم خورده که در این سالها اقدامی جدی برای ارزیابی مخاطرات زیست محیطی دو مجتمع پتروشیمی در فاصله نزدیک به محوطه‌های جهانی تخت‌جمشید و بیستون صورت نگرفته و تحقیقات علمی مستمر و جامعی نیز برای برآورد میزان تاثیرگذاری گازهای NOx ناشی از فعالیت این دو واحد صنعتی و جلوگیری از تاثیرات آنها بر رشد فزاینده گلسنگ ها و تشدید فرسودگی زیستی انجام نگرفته است.

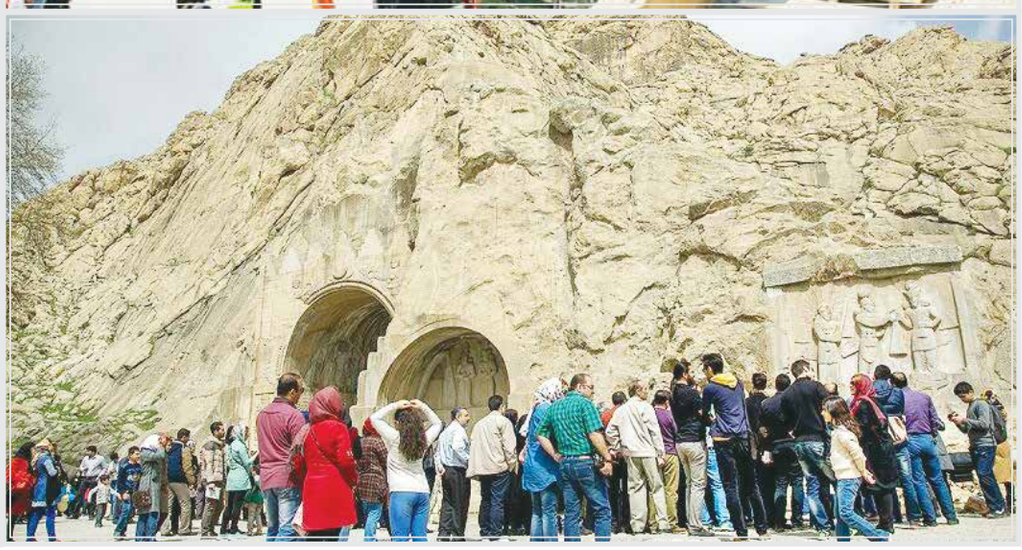

نزدیک به نیم قرن از فعالیت پتروشیمی مرودشت می‌گذرد و آلاینده‌های شیمیایی‌رها شده در هوا بلای جان نقوش تخت‌جمشید هم شده است

تخت‌جمشید جزو نخستین آثار جهانی ایران به‌شمار می‌رود که در سال ۱۳۵۸ در فهرست یونسکو به ثبت رسید. محوطه باستانی بیستون نیز به عنوان هفمین اثر ملی ایران در سال ۱۳۸۵ در این فهرست اضافه شد. در قوانین و ضوابط یونسکو تاکید شده، اثرات مخرب توسعه‌ای و محیطی نظیر آلودگی آلاینده‌ها ازجمله عوامل تهدیدکننده مواریث جهانی به شمار می‌روند و نباید در حریم این آثار اقدامات توسعه‌ای زیانبار صورت بگیرد. این درحالی است که متخصصان میراث‌فرهنگی از دهه‌های گذشته نسبت به میزان بالای آلاینده‌های شیمیایی و تاثیر مخرب آن بر بناهای تاریخی هشدار داده‌اند.

اما در دو پرونده تخت‌جمشید و بیستون اوضاع متفاوت است، پتروشیمی مرودشت پیش از ثبت جهانی تخت‌جمشید احداث شده بود و زمان ثبت این اثر؛ وجود داشت. هر چند که تلاش‌هایی در دولت هشتم با هدف جابجایی پتروشیمی مرودشت صورت گرفت اما این تلاش‌ها به سرانجام و نتیجه‌ی مطلوب نرسید به طوری‌که در سالهای اخیر پتروشیمی مرودشت نه‌تنها روند بهسازی و نوسازی خود را ادامه داد که یک مجتمع دیگر در جهت توسعه اهداف پتروشیمی احداث شد.

حالا نزدیک به نیم قرن از فعالیت پتروشیمی مرودشت می‌گذرد و آلاینده‌های شیمیایی رها شده در هوا بلای جان نقوش تخت‌جمشید هم شده است.

به گزارش ایلنا، متخصصان گلسنگ‌شناسی سال‌ها پیش به دلیل گستردگی گلسنگ‌های نیتروژن دوست در سطوح تاریخی تخت جمشید و نسبت به وجودآلاینده‌های شیمیایی نیتروژن‌دار حاصل از فعالیت شرکت پتروشیمی مرودشت در رشد سریع گلسنگ‌ها هشدار داده بودند.

مبارزه با گلسنگ‌های بناهای تاریخی، یک موضوع جهانی است

«علی‌رضا جعفری زند» باستان‌شناس در گفتگو با ایلنا اعلام کرد: شرکت پتروشیمی مرودشت تاثیر مستقیم و مخربی بر نقوش تخت‌جمشید و تخت‌رستم دارد به‌طوری که پیش از انقلاب نیز این موضوع مطرح بود که آلاینده‌های ناشی از فعالیت شرکت می‌تواند به بناهای تاریخی منطقه صدمه وارد کند به همین خاطر طرح انتقال پتروشیمی مطرح شد، پس از انقلاب، در دولت هشتم طرح انتقال پتروشیمی به‌خاطر آلاینده‌های شیمیایی شتاب گرفت اما متاسفانه طرح جابجایی پتروشیمی با وجود انتقادات کارشناسان هیچگاه به نتیجه نرسید.

این باستان‌شناس با بیان اینکه درحال‌حاضر شاهد افزایش رشد گلسنگ‌ها در تخریب نقوش تخت‌جمشید هستیم، ادامه داد: اخیرا که از محوطه جهانی تخت‌جمشید بازدید کردم متوجه رشد گلسنگ‌ها روی آثار سنگی و نقوش تخت‌جمشید شدم. هرچند که در رشد این گلسنگ‌ها رطوبت نقش بسزایی دارد اما آلاینده‌های شیمیایی رها شده در هوا از سوی شرکت پتروشیمی و رطوبت حاصل از باران‌های اسیدی، بدترین و زیان آورترین آسیب را به سنگ‌نگاره‌ها وارد کرده است.

او با تاکید بر اینکه مبارزه با گلسنگ در آثار تاریخی یک موضوع کاملا جهانی است، ادامه داد: شهرهای رم و فلورانس در ایتالیا دارای بیشترین آثار سنگی هستند اما مرمت‌گران و کارشناسان ایتالیایی از سال ۲۰۱۳ با روش‌های علمی شروع به گلسنگ‌زدایی کردند و پروژه گلسنگ‌زدایی چندین سال هم به طول انجامید چراکه گلسنگ در تمام آثار تاریخی دنیا وجود دارد و از بین بردن آن به علم نوین و شیوه‌های اصولی نیاز دارد.

جعفری‌زند گفت: ایتالیا در حوزه گلسنگ‌زدایی بسیار پیشرفته است و با یک برنامه جهانی در حوزه گلسنگ‌زادیی پیش‌می‌رود، برنامه مبارزه با گلسنگ‌ها در آثار و بناهای سنگی، یکسال و نیم طول کشید، جلسات متعدد برگزار شد و از سراسر دنیا کارشناسان گردهم آمدند تا یک شیوه درست را برای گلسنگ‌زدایی بناهای سنگی ایتالیا در پیش بگیرند.

این باستان‌شناس معتقد است، در ایران اما مطالعات علمی و آکادمیک در زمینه گلسنگ‌ها مشاهده نمی‌شود. آلاینده‌های ناشی از فعالیت پتروشیمی یکی از عوامل در افزایش گلسنگ‌های تخت‌جمشید است و وضعیت رشد گلسنگ‌ها در بناهای تاریخی ایران به قدری جدی است که نه تنها نقوش تخت‌جمشید با زوال مواجه‌اند که نقوش محوطه باستانی بیشاپور به‌واسطه رشد گلسنگ‌ها دیگر دیده نمی‌شود.

جعفری‌زند با بیان اینکه فعالیت‌هایی که در کشور در جهت گلسنگ‌زدایی انجام می‌شود به هیچ‌وجه علمی نیست، افزود: تخت‌جمشید یک اثر جهانی است و مرمت آن نیز نیازمند یک تفکر جهانی است. در ایوان جنوبی کاخ تچرا برخی نقوش به رنگ سبز درآمده‌اند و متاسفانه هنوز با واتر جت، یعنی ابزاری که با فشار آب را پرتاب می‌کند برای رفع گلسنگ‌ها استفاده می‌شود. درحالی که این روش مناسب سنگ‌های مقاوم مثل مرمرین یا گرانیت است نه سنگ‌های آهکی تخت‌جمشید که بسیار شکننده و درحال ورقه شدن است.

بیستون درصدر تخریب گلسنگ‌ها

هنوز مشخص نیست که چرا آن زمان پالایشگاه پتروشیمی بیستون که از عمده تولیدکنندگان آلکیل بنزن خطی (L.A.B) و آلکیلاتسنگین (H.A.B) در ایران و منطقه خاورمیانه است در فاصله‌ای نزدیک و درست بیخ گوش محوطه باستانی بیستون احداث شد؟ اما آنچه مشخص است میزان بالای ترکیبات نیتروژن دار و تبدیل آن به اسید نیتریک و تاثیر جدی آن بر این محوطه جهانی است. اسیدنیتریک (HNO_3) یا جوهر شوره یک اسید قوی است که از ترکیب نیتروژن (N)، اکسیژن (O) و هیدروژن (H) تشکیل شده است.

«محمدسهرابی» که پیشتر راجع به تهدیدات گلسنگ‌ها روی بناهای تاریخی به‌خصوص تعدادی از میراث جهانی ایران که در عرصه‌های طبیعی قرار دارند هشدار داده بود، به ایلنا گفت: درحال حاضر تاثیر مخرب گلسنگ‌های رشد کننده روی سطوح تاریخی در بیستون بسیار چشمگیرتر از سایر بناهای تاریخی دیگر حتی تخت‌جمشید است.

به گفته این متخصص گلسنگ‌شناس، موقعیت جغرافیایی پتروشیمی بیستون و تصاعد گازهای نیتروژن دار ناشی از فعالیت آن مرکز صنعتی؛ توام با وجود سایر عوامل زنده و غیر زنده موثر بر رشد گلسنگ‌ها؛ سبب شده که گلسنگ‌های بیستون، غالبا تبدیل به گلسنگ‌های نیتروژن دوست شوند و فعالیت آنها بسیار سریعتر و مخربتر از روند معمول پیش رود.

او معتقد است، مطالعات در سایر کشورها نشان می‌دهد که پالایشگاه‌های پتروشیمی و تصاعد گازهای نیتروژن‌دار ناشی از فعالیت آنها بر اجتماع یا کلونیگلسنگ هاتاثیرگذار هستند اما برخی افراد بی‌تجربه افزایش آلودگی هوا را برای کاهش گلسنگ‌ها را مناسب می‌دانند که این قیاس مع الفارق است، چراکه نباید تاثیر آلودگی هوا بر روی گلسنگ‌های اپیفیت یا رشد کننده بر روی پوست درختان (حساس به آلودگی) را با تاثیر آلودگی هوا بر روی گلسنگ‌های سنگزی مقاوم به آلودگی هوا مقایسه کرد و نظریه و تئوری ارایه کرد.

سهرابی تاکید کرد: شکی نیست که با افزایش ترکیبات نیتروژن دار ترکیب کلونیگلسنگ‌های نیتروژن دوست در سطوح سنگ‌های تاریخی زیاد شده و بقای زیبایی بصری مهمترین آثار تاریخی ایران را با تهدید جدی مواجه می‌کند. بنابراین سهم صنعت پتروشیمی منطقه در تشدید فرسودگی زیستی ناشی از فعالیت گلسنگ‌ها در محوطه باستانی بیستون غیرقابل انکار است.

تاکنون اقدامی برای ارزیابی مخاطرات زیست محیطی ناشی از فعالیت پالایشگاه منطقه بر سطوح آثار تاریخی و حتی تحقیقات علمی برای بررسی فرسودگی زیستی در میراث جهانی بیستون صورت نگرفته است. سهرابی گفت: البته با حمایت وزارت میراث فرهنگی در طی سالهای گذشته پیشرفت‌های زیادی در تهیه اطلس گلسنگ‌های تخت جمشید صورت گرفته و این اطلس آماده شده که در تدارک تامین مالی برای انتشار آن هستیم.

شکی نیست که تصاعد ترکیبات نیتروژن دار از مراکز صنعتی و تبدیل آن به اسید نیتریک سبب افزایش خورندگی سطوح سنگی می‌شود. مقالات علمی متعددی نیز در این خصوص توسط متخصصان منتشر شده است.

پیروز چالش پتروشیمی و پایگاه میراث‌فرهنگی کیست؟

سالهاست آلاینده‌های محیطزیستی در بیستون وجود دارد، پتروشیمی با حمایت مسئولان شهری و استانداری همچنان در جای خود ایستاده است و زیر بار طرح‌های مطالعاتی و آسیب‌شناسی پایگاه میراث‌فرهنگی بیستون نمی‌رود. طرح‌های مطالعاتی میراث‌فرهنگی نیز به‌دلیل نبود بودجه به نتیجه نمی‌رسند و در این میان؛ یکی از مهمترین آثار جهانی ایران در مخاطره گازهای آلاینده قرار گرفته است. اما نتیجه چه می‌شود؟

«صامت اجرایی» مدیرپایگاه جهانی بیستون درخصوص احداث پتروشیمی بیستون و تاثیر آلاینده‌های آن بر کتیبه بیستون گفت: پیش از آنکه پرونده بیستون در میراث جهانی به ثبت برسد، پتروشیمی بیستون در فاصله ۵ کیلومتری هوایی که هم‌اکنون در حریم منظری این اثر جهانی قرار گرفته، احداث شده بود.

وی افزود: همان زمان که پرونده ثبت جهانی بیستون درحال ثبت بود شرکت پتروشیمی نیز به عنوان یکی از مشکلات در پرونده دیده شده بود. سالها قبل هم برای تعیین میزان آلایندگی و تاثیر آن بر کتیبه بیستون مطالعاتی صورت گرفت که البته هنوز نتایج مطالعات مشخص نشده است اما با آزمایشاتی که روی نمونه‌های مشابه این آلاینده‌ها انجام گرفته مشخص شده که این آلاینده‌ها می‌تواند دلیل باران‌های اسیدی و تاثیرات مخرب بر کتیبه باشند.

مدیر پایگاه بیستون تاکید کرد: در سال جدید بودجه‌ای اختصاصی برای مطالعات و خرید تجهیزات پایش کتیبه بیستون در نظر گرفته شده تا با پایش یکساله به بررسی آلاینده‌ها تا لرزش کتیبه بپردازیم. در این خصوص مشاور تایید شده و تجهیزات نیز قرار است به‌زودی خریداری شود.

اجرایی اما به پیگیری‌های مداوم پایگاه جهانی بیستون از پتروشیمی کرمانشاه اشاره کرد و گفت: زمستان سال ۱۴۰۱ پایگاه میراث جهانی بیستون جلساتی با مدیرعامل پتروشیمی با هدف اجرای مطالعات آسیب‌شناسی و نجات‌بخشی کتیبه بیستون برگزار کرد و درخواست همکاری برای اجرای طرح مطالعاتی و آسیب‌شناسی داشت که متاسفانه پتروشیمی موافقت نکرد و زیر بار مطالعات آسیب‌شناسی و نجات‌بخشی نرفت.

به گفته اجرایی، پایگاه بیستون در این سالها بحث‌ها و درگیری‌های متعددی با پتروشیمی داشته اما آنها هیچ‌گاه زیر بار این طرح نرفتند و در آخرین جلسه مدیرعامل پتروشیمی اعلام کرد که من می‌توانم برای میراث‌فرهنگی گریه کنم اما نمی‌توانم نان بدهم.

آنطور که مدیر پایگاه میراث جهانی بیستون می‌گوید: در حال حاضر از آنجا که طرح‌های مطالعاتی میراث فرهنگی مبنی بر آلایندگی پتروشیمی به نتیجه نرسیده، نمی‌توانیم این آلایندگی‌ها را اثبات کنیم و از حمایت استانداری و مدیران شهری برخوردار باشیم اما با نتیجه طرح پایش قطعا به نتایج مستند و قابل قبولی خواهیم رسید که بدین وسیله با حمایت و همراهی استانداری و مسئولان شهری می‌توانیم طرح همکاری مطالعه و پایش را با کمک پتروشیمی پیش ببریم و این مجموعه ارزشمند جهانی را از گزند آلاینده‌ها حفظ کنیم.

اخبار

برای انتخاب برنده نخل طلای ۲۰۲۴

هیات داوران جشنواره فیلم کن معرفی شدند

با معرفی هیات داوران بخش رقابتی جشنواره فیلم کن، افرادی که به گرتا گرویگ رییس این بخش پیوسته‌اند شناخته شدند.

به گزارش مهر به نقل از ورایتی، ۸ عضو هیات داوران بخش رقابتی جشنواره فیلم کن ۲۰۲۴ معرفی شدند تا در کنار گرتا گرویگ به عنوان رییس این بخش به انتخاب بهترین‌ها بپردازند.

لیلی گلادستون بازیگر آمریکایی نامزد اسکار برای بازی در «قاتلان ماه کامل»، ایوا گرین بازیگر فرانسوی «سه تفنگدار»، عمر سای بازیگر فرانسوی سریال «لوپین»، ابرو سیلان فیلمنامه‌نویس ترکیه نویسنده برنده نخل طلای ۲۰۱۴ برای «خواب زمستانی»، نادین لبکی کارگردان لبنانی فیلم «کفرناحوم» که سال ۲۰۱۸ برنده جایزه هیات داوران جشنواره کن شد، از جمله اعضای این دوره جشنواره کن هستند. خوان آنتونیو بایونا کارگردان اسپانیایی که جدیدترین فیلمش «جامعه برف» نامزد اسکار بهترین فیلم بین‌المللی شد، پیرفرانچسکو فاوینو بازیگر ایتالیایی فیلم «ماریا» و کورئیدا هیروکازو کارگردان ژاپنی برنده نخل طلای ۲۰۱۸ برای «دزدان فروشگاه» دیگر اعضای گروه داوران پر و پیمان این دوره را تشکیل داده‌اند.

فیلم‌هایی که این دوره در بخش رقابتی حضور دارند عبارتند از: «همه ما به عنوان نور تصور می کنیم» پایال کاپادیا، «آنورا» شان بیکر، «کارآموز» علی عباسی، «پرنده» آندریا آرنولد، «گرفتار جزر و مد» جیا ژانگ-که، «امیلیا پرز» ژاک اودیارد، «دختری با سوزن» مگنوس فون هورن، «گرند تور» میگل گومز، «انواع مهربانی» یورگوس لانتیموس، «قلب‌های تپنده» ژیل للوش، «لیمونوف: تصنیف» کریل سربرنیکوف، «مارچلو میو» کریستوف اونوره، «مگالوپولیس» فرانسیس فورد کاپولا، «متل دستینو» کریم عینوز، «اوه، کانادا» پل شریدر، «پارتنوپ» پائولو سورنتینو، «کفن ها» دیوید کرانبرگ، «ماده» کورالی فارگیت، «الماس وحشی» آگاته رایدینگر، «گرانبهاترین محموله ها» میشل آزاناویسیوس، «دانه انجیر مقدس» محمد رسول‌اف و «سه مایل تا پایان دنیا» ساخته امانوئل پاریو. برنده نخل طلا در مراسم اختتامیه جشنواره در ۲۵ ماه می (۵ خرداد) معرفی خواهد شد.

برادران وارنر موفق‌ترین استودیوی سال

فروش قابل توجه ۲ فیلم فانتزی

با عبور فروش «تلماسه ۲» از مرز ۷۰۰ میلیون دلار و فیلم جدید «گودزیلا» از ۵۰۰ میلیون، ۲ فیلم برادران وارنر به نقاط عطف مهمی در گیشه دست‌یافتند.

به گزارش مهر به نقل از ورایتی، فروش «تلماسه: قسمت دوم»، اقتباس تحسین‌شده از رمان علمی تخیلی فرانک هربرت، در گیشه‌های جهان از مرز ۷۰۰ میلیون دلار عبور کرد و در همین حال «گودزیلا در برابر کونگ: امپراتوری جدید» که جدیدترین فیلم از هیولاهای سینمایی است هم بیش از ۵۰۰ میلیون دلار فروخت. هر ۲ فیلم با مشارکت لجندری انترتینمنت تولید شده‌اند.

پم عبدی و مایک دی لوکا، روسای مشترک گروه موشن پیکچر برادران وارنر، در بیانیه‌ای با تحسین کار تیم‌های بازاریابی و توزیع جهانی، به شرکای خود در لجندری، دنی ویلنوو کارگردان «تلماسه» و آدام وینگارد کارگردان «گودزیلا در برابر کونگ» تبریک گفتند. تا روز جمعه، «تلماسه: قسمت دوم» ۷۰۰.۶ میلیون دلار در سرتاسر جهان فروخت که بازارهای خارج از آمریکا سهم ۴۲۲.۳ میلیون دلاری از آن را داشتند و ۲۷۸.۳ میلیون دلار هم از فروش بلیت در داخل آمریکا به دست آمد. «گودزیلا در برابر کونگ: امپراتوری جدید» هم بیش از ۳۲۴.۲ میلیون دلار در سطح بین‌المللی و ۱۷۶.۲ میلیون دلار در داخل آمریکا فروخت تا مجموع فروش جهانی آن به ۵۰۴ میلیون دلار برسد. فیلم‌های برادران وارنر تا همین نقطه از سال ۲۰۲۴ بیش از ۱.۷ میلیارد دلار در سراسر جهان فروش داشته‌اند و این موفقیت استودیو را به موفق ترین استودیو از منظر سهم بازار بدل کرده است. این استودیو در عین حال پرفروش‌ترین فیلم سال ۲۰۲۳ یعنی «باربی» را داشت و قرار است دنباله‌ای برای «بیتل جویس» و «افق» فیلم حماسی ۲ قسمتی کوین کاستنر را اواخر امسال به نمایش درآورد.

دهم اردیبهشت مصادف با چهلم بهار

جشنی که از یادها رفته است

«چهلم نوروز» مصادف با دهم اردیبهشت‌ماه از جمله آیین‌های وابسته به نوروز است. آیینی که در روزگار فعلی احتمالا نام آن به گوش کمتر کسی خورده است اما هنوز هم می‌توان ردپایی از آن را در نقاط مرکزی ایران و شهرهایی مانند شیراز و کرمان دید.

در ایرانِ باستان تحویل بهار مانند روزگار فعلی تنها با رسومِ پیش از این اتفاق شناخته نمی‌شد. نوروز یکی از مهم‌ترین آیین‌ها قلمداد می‌شد که ایرانیان برای پیش و پس از آن خود را آماده می‌کردند و کارها و مناسک خاصی انجام می‌دادند. بنابراین رسوم نوروزی مانند امروز تنها به جشن‌هایی مانند چهارشنبه‌سوری، خانه‌تکانی، سبز کردن دانه‌ها، نوروزخوانی، جشن گلدان، تکم‌گردانی و... محدود نبود و تا مدتی بعد از نوروز هم ادامه داشت.

به همین علت است که برخی نوروز را نه یک روز و نه سیزده روز می‌دانند؛ به اعتقاد آنها نوروز یک بازه زمانی است. در این زمینه شبان میرشکرایی - مدیر اجرایی پرونده جهانی نوروز در یونسکو پیش از این به ایسنا، گفته بود: «از وقتی که این تحول طبیعی اتفاق می‌افتد، در نقاط گرمسیرتر به میانه زمستان می‌رسد و در نقاط سردسیر به میانه بهار. اشعاری هم داریم به این شرح که «اینک بیامده است به پنجاه روز پیش/جشن سده طلایه جشن نوروز روشنی»، یعنی جشن سده را طلایه‌دار نوروز و نوبهار دانسته‌اند. از آن طرف در حوزه فرهنگی شمال غرب ایران در منطقه آذربایجان تفسیری است که تا وقتی توت از درخت نیفتاده، نوروز است و زمان آن تا اواخر اردیبهشت‌ماه است؛ یعنی یک بازه سه‌ماهه برای نوروز داریم. هرکسی در این بازه سه‌ماهه به سبک و سیاق، رنگ و آیین خودش نوروز را پاس می‌دارد و نمی‌توانیم او را محدود به یک بازه زمانی کنیم.»

به گزارش ایسنا، بر این اساس آداب و آیین‌های مربوط به نوروز (بر اساس تعریف امروزی از این مناسبتِ ۱۳ روزه) در سه گروه پیشانوروزی، هنگام نوروز و پسانوروزی طبقه‌بندی می‌شود؛ موضوعی که بنابر آنچه گفته شد احتمالا در گذشته‌های دور اینگونه نبوده است.

بخت‌گشایی با توسل به ماهی دندان‌طلا!

برای چله نوروز در شیراز دو جشن آب و گل‌های محمدی و جشن بخت‌گشایی برگزار می‌شد. جشن آب و گل‌های محمدی که تا دوره قاجار تداوم داشت در باغ دلگشا به مدت یک هفته برگزار می‌شد.

جشن بخت‌گشایی نیز در آرامگاه سعدی برپا می‌شد و آداب خاص خود را داشت. طبق این رسم، دخترانی که می‌خواستند بختشان باز شود و یا آرزو داشتند بچه‌دار شوند، باید تورهایی به رنگ سبز روی سر خود می‌انداختند و روی آن نُقل می‌گذاشتند و به شکلی که نقل از روی سرشان نیفتد از پله‌ها پایین می‌رفتند و مقابل حوضِ آرامگاه سرشان را خم می‌کردند تا نقل درون دهان ماهی دندان طلا بیفتد!

در این باور فرقی نمی‌کرد که اصلا ماهی دندان‌طلا وجود دارد یا نه و یا حتی اگر نمونه‌ای نادر از آن پیدا شود، هدف‌گیری فرد باید چقدر دقیق باشد که نقل دقیقا در دهان ماهی بیفتد. احتمالا تنها موضوع مهم این بود که اجرای این رسم خیال دختران را راحت می‌کرد که آرزویشان برآورده می‌شود.

شیرازی‌ها در کنار اجرای این مناسک یا نوعی آش به نام «دیگ جوش» می‌پختند و یا مشغول خوردن آش سبزی و کاهو می‌شدند.

جشنی برای درخواست سلامتی

چهلم نوروز در کرمان آداب و آیین‌های خاص خود را دارد که همچنان هم برخی به اجرای آن پایبند هستند. این آیین‌ها در سال ۱۳۸۸ با عنوان «چهلم بهار» در فهرست میراث ناملموس ملی به ثبت رسیده است. کرمانی‌ها «آیین تندرستان» یا «تندرستون» را اصلی‌ترین بخش جشن چهلم بهار می‌دانند که هدف آن درخواست سلامتی و تندرستی است و هنوز به شکل جدی در این منطقه از کرمان برگزار می‌شود.

این جشن در یکی از مهم‌ترین مناطق کرمان به نام «شیوشگان» به معنای محل شیون و زاری برگزار می‌شود. دعا برای گشایش بخت، بریدن چادر عروس در این روز، آب چهل ریختن برای زنان حامله یا زائو، پختن و خوردن آش اوماج و نواختن موسیقی از جمله آیین‌های این جشن است.

جشن تندرستان در کرمان

در کوه شاه‌خیرالله منطقه پاریز کرمان نیز زیارتگاهی وجود دارد که در این روز مردم آنجا کنار یکدیگر جمع می‌شوند. عشایر در این روز با ظرف‌های شیر که از شب قبل دوشیده‌اند در دامنه کوه مستقر می‌شوند و با آن آش شیر می‌پزند تا در میان مردم تقسیم کنند. سایر افراد هم زیرانداز می‌اندازند، چای درست می‌کنند و شیرینی‌هایی که از دوران دید و بازدیدهای نوروز باقی مانده را به یکدیگر تعارف می‌کنند. پس از آن هرکس که خواسته‌ای دارد راهی زیارتگاه می‌شود.

با این حال این روزها جشن «چهلم نوروز» مانند گذشته رونق ندارد و تنها در مناطقی محدود، افراد خود را پایبند به اجرای آن می‌دانند، موضوعی که باعث می‌شود این فرهنگ کهن بیش از پیش به دست فراموشی سپرده شود و احتمالا تا چند سال آینده تنها فقط نامی از آن در فهرست میراث ناملموس ملی باقی بماند.